

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului și de către inculpatul Rusanovschi Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui

Rusanovschi Andrei xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare:

Prima instanță: 04.04.2018 – 23.09.2019;

Instanța de apel: 21.10.2019 – 04.08.2020;

Instanța de recurs: 15.10.2020 – 02.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț (sediul Central) din 23 septembrie 2019, a fost încetat procesul penal în cauza de învinuire a lui Rusanovschi Andrei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere a persoanei la răspundere penală.

Rusanovschi Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 (patru) ani.

În conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial, la pedeapsa stabilită lui Rusanovschi Andrei a fost adăugată pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani, aplicată acestuia prin sentința Judecătorei Edineț din 21.02.2018, neexecutată, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 (patru) ani și

pedeapsa sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (unu) an.

În conformitate cu art. 65 alin. (4) Cod penal, termenul pedepsei sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 (patru) ani și pedeapsa sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (unu) an, stabilită lui Rusanovschi Andrei, s-a dispus a fi calculat din momentul executării pedepsei principale.

A fost admisă acțiunea civilă cu titlu de prejudiciu nepatrimonial și s-a dispus încasarea de la Rusanovschi Andrei în beneficiul lui xxxxx, prejudiciul moral în sumă de 4000 (patru mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate xxxxx în suma de 3000 lei (f.d.115 vol.I) și suma de 50000 lei (f.d.130 vol.I) instanța de judecată a lăsat-o fără soluționare, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Rusanovschi Andrei xxxxx în perioada lunilor mai-iulie 2010, aflându-se în xxxxx și activând în calitate de taximetrist la compania „Rapid-Taxi” pe automobilul de model „Daewoo Nexia” cu n/î xxxxx, acționând în mod intenționat, în scop de profit, dându-și seama că prin acțiunile sale recrutează o persoană minoră în prostituție și dorind aceasta, a făcut cunoștință cu minora xxxxx, din anul 2009 și aflând că aceasta duce un mod de viață vulnerabil, i-a propus ultimei să practice pe teritoriul xxxxx servicii sexuale contra plată în mărime de la 100 lei până la 400 lei, promițându-i în așa fel obținerea unui venit, după care primind acordul acesteia, de fiecare dată o transporta cu automobilul „Rapid Taxi” de model „Daewoo Nexia” cu n/î xxxxx, unde xxxxx a practicat prostituția în perioada sus-menționată prin diferite saune, păduri, hoteluri din xxxxx.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 206 alin. (1) lit. a) Cod penal, *traficul de copii, adică recrutarea, transportarea unui copil, în scopul exploatării sexuale.*

Tot el, Rusanovschi Andrei xxxxx, prin intermediul minorei xxxxx a făcut cunoștință cu minora xxxxx și în mod intenționat și din interes material, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a unui copil în prostituție, în perioada de timp a lunii august a anului 2010, prin abuz de poziție de vulnerabilitate specifică copiilor, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, prin promisiunea obținerii unei jumătăți din venit, cu consimțământul acesteia, a recrutat-o pentru exploatare sexuală comercială în prostituție și a transportat-o cu automobilul „Rapid Taxi” de model „Daewoo Nexia” cu n/î xxxxx, unde xxxxx a practicat prostituția în - perioada menționată mai sus, prin parc și alte locuri din xxxxx.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 206 alin. (1) lit. a) Cod penal, *traficul de copii, adică recrutarea, transportarea unui copil, în scopul exploatării sexuale.*

Tot el, Rusanovschi Andrei xxxxx, în mod intenționat și din interes material, în perioada lunilor iulie-august a anului 2010, aflându-se în xxxxx, identificând victima, dându-și seama că prin acțiunile sale îndeamnă o persoană la practicarea prostituției și dorind aceasta, trezind interesul lui xxxxx, la practicarea prostituției, în cadrul unei discuții care a avut loc în fața magazinului „Vlados” din xxxxx, prin încurajarea și convingerea de obținerea veniturilor pe cont propriu, i-a propus ultimei să presteze servicii sexuale contra plată pe teritoriul raionului xxxxx.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 220 alin. (1) Cod penal, *proxenetismul, adică îndemnul și determinarea la prostituție*.

3. Avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului Rusanovschi Andrei a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, indicând că motivele apelului și capetele de cerințe concretizate vor fi prezentate suplimentar (f.d. 226, vol.II).

3.1. Ulterior avocatul a înaintat cerere de apel prin care a solicitat casarea încheierii din 09 august 2019 (f.d. 165, vol. II), prin care a fost respinsă cererea de recuzare a judecătorului Bîrsan Ghenadie, încheiere, cu drept de atac odată cu fondul hotărârii. Admiterea apelului, casarea integrală a sentinței de condamnare, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu adoptarea următoarelor soluții: a) cu titlu principal, în cazul admiterii solicitării de a fi casată încheierea prin care a fost respinsă cererea de recuzare, trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată; b) cu titlu secundar, în cazul respingerii solicitării de casare a cererii de recuzare, casarea sentinței de condamnare cu emiterea unei sentințe de achitare, din motivul că faptele incriminate nu au fost săvârșite de inculpat.

În argumentarea apelului cu referire la ilegalitatea încheierii din 09 august 2019 despre recuzarea judecătorului a menționat că la 07 august 2019 prin cerere apărătorul a solicitat permisiunea judecătorului de a face fotocopii din dosarul penal pentru pregătirea efectivă de susținerile-verbale programate pentru ședința din 09 august 2019.

Prin scrisoarea nr. 13063 din 08.08.2019 (f.d. 159, vol.II) avocatul a recepționat răspunsul la cererea din 07 august 2019, prin care a fost refuzat în eliberarea fotocopiilor din dosarul penal de învinuire. Ca temei de refuz a servit Instrucțiunea nr. 142/4 din 04 februarie 2014 Cu privire la activitatea de evidență și documentare procesuală din judecătorii și Curțile de Apel cu aplicarea p. 224.

La 09 august 2019 a fost depusă cererea de recuzare a judecătorului în conformitate cu art. 33 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, invocându-se că de către judecător a fost încălcat dreptul la apărare prin limitarea arbitrară a apărătorului de a exercita dreptul la apărare prevăzut de art. 68 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care expres prevede dreptul apărătorului de a face copii din dosar.

Prin încheierea din 09 august 2019 a fost constatat dreptul apărătorului de a face copii din dosar, dar în mod greșit apreciat de judecătorul care a judecat cererea de recuzare că refuzul judecătorului de a permite apărătorului de a face

fotocopii nu reprezintă încălcarea dreptului la apărare admis de judecător, dar reprezintă o interpretare greșită a prevederilor instrucțiunii.

Totodată, judecătorul care a examinat cererea de recuzare nu a reținut motivele de fapt și drept invocate și nu s-a expus asupra argumentelor. Urmează ca instanța de apel să se expună asupra legalității încheierii de respingere a cererii de recuzare în vederea asigurării dreptului la un recurs efectiv.

Cu privire la ilegalitatea sentinței de condamnare apelantul a considerat că soluția primei instanțe este neîntemeiată și lipsită de suport legal, adoptată cu încălcarea prevederilor legale și a practicii judiciare constante, care a afectat grav drepturile fundamentale ale inculpatului, iar concluziile în sensul acuzării formulate de către instanță contravin probelor administrate în speță, fiind bazate pe presupuneri, dar și pe o apreciere contrară prevederilor legale a probelor.

A invocat că instanța incorect a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile părților vătămate minore date la urmărirea penală și în ședințele de judecată, fără respectarea prevederilor art. art. 77 alin. (1), 94 Cod de procedură penală.

Consideră că aprecierea înfăptuită de către instanță a declarațiilor inițiale de la urmărirea penală a părților vătămate, contravine prevederilor legale, deoarece declarând admisibile aceste probe, a omis să țină cont de faptul, că interogarea a avut loc fără prezența reprezentantului lor legal, ceea ce constituie potrivit prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, temei legal de declarare a inadmisibilității probei respective. Lipsa reprezentantului legal al părților vătămate minore la interogarea lor în cadrul urmăririi penale, reieșind din sensul art. 94 Cod de procedură penală, constituie un temei pentru declararea inadmisibilității acestei probe.

La fel, instanța a ajuns la o concluzie greșită precum că în calitate de reprezentant legal al părților vătămate ar fi participat Dora Nicolaev, dar la întrebările directe al apărării părțile vătămate nu au confirmat că la Inspectoratul de Poliție, la audierea lor ar fi participat reprezentantul legal, adică Dora Nicolaev.

În procesul penal în cauză, contrar art. 77 alin. (1) Cod de procedură penală în calitate de reprezentanți legali ai părților vătămate minore nu au figurat careva din părinții lor, dar a figurat o persoană efemeră pe care nimeni nu a văzut-o.

Mai indică și faptul că partea vătămată xxxxx în ședința de judecată a declarat că a fost impusă de polițiști să scrie plângere pe Rusanovschi Andrei, declarând că a venit acasă la ea un polițist, a luat-o cu mașina, a dus-o la comisariat, la audiere nu a fost pedagog. Partea vătămată xxxxx la confruntarea din 09 noiembrie 2010 a declarat că: a fost adusă la poliție, cineva din poliție i-a adus hârtii și a semnat de frică ca mama să nu cunoască că practica prostituția. În ședința de judecată partea vătămată xxxxx a povestit amănunțit modul cum a fost adusă la poliție și impusă să semneze declarații împotriva lui Rusanovschi Andrei.

A mai invocat apărarea, că instanța nu a luat în considerație cele susținute de apărător în pledoariile scrise, și anume că: la f.d. 5, Vol. I se află procura nr. 1 din 10.09.2010, prin care specialistul principal în drepturile copilului - Dora Nicolaev este împuternicită să apere drepturile și interesele copiilor minori xxxxx în procesul de urmărire penală și în instanța de judecată. La f.d. 106 Vol. I este plângerea părții vătămate xxxxx din 13.09.2010 sub nr. 917. Deci, de către autoritatea tutelară nu putea fi cunoscut la data de 10.09.2010 faptul că minora xxxxx va depune plângere la data de 13 septembrie 2010. Acest lucru putea fi adus la cunoștință de către organul de urmărire penală autorității tutelare doar după depunerea plângerii de către xxxxx, adică nu mai degrabă de 13.09.2010. Ca urmare, se deduce că procura de la f.d. 5, Vol. I nr.1 din 10.09.2010, putea fi emisă nu mai degrabă de 13.09.2010 și că, atât partea vătămată minoră xxxxx, cât și partea vătămată minoră xxxxx a fost audiată cu încălcarea esențială a normelor de procedură penală - în lipsa pedagogului și procura dată a fost anexată ulterior pentru a repara erorile admise.

A specificat că pe parcursul întregului proces apărarea a invocat lipsa pedagogului și a reprezentantului legal la audierea minorelor la organul de urmărire penală, dar acuzarea nu a combătut acest lucru. Procurorul nu a solicitat ca să fie audiate Dora Nicolaev, de exemplu, ca martor și să confirme sau să infirme că a participat la audieri, mai ales că în ședința de judecată din declarațiile părților vătămate se deduce că într-adevăr nu au fost asistați de reprezentant legal. Cererea lui Nicolaev Dora din 10.09.2010, pe numele șefului Inspectoratului de Poliție Edineț, prin care a solicitat să fie recunoscută ca reprezentant legal a lui xxxxx nu are număr de înregistrare și a fost depusă ulterior după 13 septembrie 2019 cu scopul de a camufla ilegalitățile organului de urmărire penală comise la primirea plângerilor și audierea minorelor.

Conform Adeverinței Primăriei xxxxx din 21.09.2010 despre componența familiei lui xxxxx rezultă că mamă sa, xxxxx, trebuia să fie recunoscută ca reprezentant legal al lui xxxxx.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 ianuarie 2019 (f.d. 123, vol.II) se constată că apărarea a solicitat primirea spre vizionare un DVD - R cu secvențe video, prin care se demonstrează o provocare din partea organelor de poliție, fiind plasată public pe internet, din care este fixate audierea minorei xxxxx în lipsa pedagogului sau psihopedagogului, fără de a fi întocmit un act de procedură penală, după cum era cazul.

Apelantul a menționat că declarațiile date de partea vătămată xxxxx în fața instanței nu au fost consemnate în modul convenit, în special acele declarații ce țin de ilegalitățile admise de organul de urmărire penală.

La fel indică la martorul Litvin Artiom care a declarat că nu este cunoscut cu xxxxx și nici Rusanovschi Andrei nu a prezentat-o lui. Dar, în rechizitoriu sunt fixate declarațiile părții vătămate xxxxx, precum că a făcut cunoștință cu Rusanovschi Andrei prin intermediul martorului Litvin Artiom cu care era prietenă. Fiind întrebată direct de apărător, dacă îl cunoaște pe Litvin după ce el a declarat că nu o cunoaște, ea a spus că nu îl cunoaște pe Artiom Litvin. Judecătorul a interzis să fie dat răspuns la întrebarea apărătorului părții

vătămate xxxxx de ce la urmărirea penală în 2010 a declarat că a făcut cunoștință cu Rusanovschi prin intermediul lui Litivin Artiom, dar la confruntare în ședința de judecată a menționat că nu-l cunoaște pe Litvin Artiom? Contrar legii întrebarea avocatului care a fost scoasă de judecător nu a fost fixată în procesul-verbal al ședinței de judecată. Fapt care indică că judecătorul nu a fost imparțial.

A adăugat că instanța sub nici o formă nu a apreciat faptul că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei penale din 2010 până în 2018 de către organul de urmărire penală. Totalmente inexplicabilă este ordonanța de suspendare a cauzei penale din motivul lipsei martorului Iusan, care de fapt nu a fost audiat nici în instanță și nu a fost confruntat cu inculpatul. Apărarea a insistat ca acest martor să fie adus în fața instanței, dar instanța nu a satisfăcut cererea apărării.

Apărarea consideră că sentința de condamnare se bazează exclusiv pe declarațiile părților vătămate, care nu sunt confirmate și cu alte probe, iar declarațiile vădit contradictorii date în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată a părților vătămate, în viziunea instanței le-a considerat ca unele divergente, care se datorează perioadei îndelungate pe când toate dubiile și incertitudinile urmau să fie tratate de către instanță în favoarea inculpatului.

A menționat că instanța nu a dat nici o apreciere că apărătorul a invocat la faza de urmărire penală nulitatea la 27 acțiuni de urmărire penală, inclusiv a declarațiilor părților vătămate date la urmărirea penală. Instanța a enumerat toate probele fără de a le da apreciere la fiecare în parte, fapt care indică că sentința nu este motivată și întemeiată.

A invocat faptul că instanța obligatoriu trebuie să motiveze hotărârile, prin care se refuză administrarea anumitor probe solicitate de părți, refuzul de a satisface o cerere de recuzare etc. După vizionarea probei video cu secvențele despre audierea părții vătămate xxxxx, apărarea a solicitat audierea suplimentară a lui xxxxx, dar instanța în mod ilegal a respins cererea, motivând că partea vătămată a fost deja audiată. Pe parcursul întregului proces s-a creat o impresie că instanța nu dorește să constate adevărul, acceptând poziția acuzării fără careva rezerve și că instanța a creat impedimente părții apărării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020 apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința.

4.1. Pentru pronunțarea soluției enunțate instanța de apel a notat, că prima instanță corect a dat apreciere circumstanțelor de fapt și corect a dispus condamnarea lui Rusanovschi Andrei deoarece anume el în perioada lunilor mai-iulie 2010, aflându-se în xxxxx și activând în calitate de taximetrist la compania „Rapid-Taxi” pe automobilul de model „Daewoo Nexia” cu n/î CNS xxxxx, acționând în mod intenționat, în scop de profit, dându-și seama că prin acțiunile sale recrutează o persoană minoră în prostituție și dorind aceasta, a făcut cunoștință cu minora xxxxx, din anul 2009 și aflând că aceasta duce un mod de viață vulnerabil, i-a propus ultimei să practice pe teritoriul xxxxx servicii sexuale contra plată în mărime de la 100 lei până la 400 lei, promițându-i în așa fel obținerea unui venit, după care primind acordul acesteia, de fiecare

dată o transporta cu automobilul „Rapid Taxi” de model „Daewoo Nexia” cu n/î xxxxx, unde xxxxx a practicat prostituția în perioada sus menționată prin diferite saune, păduri, hoteluri din xxxxx, acțiuni prevăzute la art. 206 alin. (1) lit. a) Cod penal, traficul de copii, adică recrutarea, transportarea unui copil, în scopul exploatării sexuale.

Tot el, Rusanovschi Andrei xxxxx, prin intermediul minorei xxxxx a făcut cunoștință cu minora xxxxx și în mod intenționat și din interes material, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a unui copil în prostituție, în perioada de timp a lunii august a anului 2010, prin abuz de poziție de vulnerabilitate specifică copiilor, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, prin promisiunea obținerii unei jumătăți din venit, cu consimțământul acesteia, a recrutat-o pentru exploatare sexuală comercială în prostituție și a transportat-o cu automobilul „Rapid Taxi” de model „Daewoo Nexia” cu n/î xxxxx, unde xxxxx a practicat prostituția în - perioada menționată mai sus, prin parc și alte locuri din xxxxx, acțiuni care la fel se regăsesc la norma art. 206 alin. (1) lit. a) Cod penal, traficul de copii, adică recrutarea, transportarea unui copil, în scopul exploatării sexuale.

Tot el, Rusanovschi Andrei xxxxx, în mod intenționat și din interes material, în perioada lunilor iulie-august a anului 2010, aflându-se în xxxxx, identificând victima, dându-și seama că prin acțiunile sale îndeamnă o persoană la practicarea prostituției și dorind aceasta, trezind interesul lui xxxxx, la practicarea prostituției, în cadrul unei discuții care a avut loc în fața magazinului „Vlados” din xxxxx, prin încurajarea și convingerea de obținerea veniturilor pe cont propriu, i-a propus ultimei să presteze servicii sexuale contra plată pe teritoriul raionului xxxxx, acțiuni care se încadrează la norma art. 220 alin. (1) Cod penal, proxenetismul, adică îndemnul și determinarea la prostituție.

În opinia instanței de apel, prima instanță corect a constatat și faptul, că inculpatul Rusanovschi Andrei xxxxx se eliberează de răspunderea penală în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) Cod penal, deoarece a parvenit o situație de liberare a persoanei de răspundere penală, care este prevăzută de art. 60 Cod penal – prescripția tragerii la răspundere penală, iar în conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța a considerat necesitatea încetării procesului penal în cauza de învinuire a lui Rusanovschi Andrei xxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) Cod penal.

Verificând în ansamblul toate probele cercetate și analizate în prima instanță, instanța de apel ajunge la concluzia, că vinovăția lui Rusanovschi Andrei și-a găsit deplină confirmare prin:

- declarațiile părții vătămate xxxxx, instanța de judecată a admis demersul avocatului și a dat citire declarațiilor lui xxxxx date la urmărirea penală din 10.09.2010 și anume de la pag. 15 volumul I. În proces verbal este fixat următorul fapt: *„...Lui Rusanovschi nu i-a spus câți ani are. Rusanovschi știa din spusele lui xxxxx că trăia în concubinaj cu două persoane: Andrei și Vanea. Vanea*

este vecin cu Rusanovschi A. din xxxxx. A început să locuiască cu Rusanovschi căruia i-a spus că a terminat școala cu doi ani în urmă...".

- declarațiile părții vătămate xxxxxx, instanța de judecată a admis demersul procurorului și a dat citire declarațiilor lui xxxxx date la urmărirea penală de pe data de 15.09.2010 (f.d. 127 volumul I).

- declarațiile părții vătămate xxxxx;
- declarațiile martorului Molceanov Alexandru;
- declarațiile inculpatului Rusanovschi Andrei.

Din probele scrise, instanța de apel a considerat pertinente, concludente și utile în confirmarea vinovăției lui Rusanovschi Andrei care coroborează cu declarațiile părților vătămate și declarațiile martorului audiat, următoarele probe:

- plângerea minorei xxxxx din 10.09.2010 (f.d. 4, vol.I), care coroborează cu declarațiile date în instanța de fond și verificate în instanța de apel;
- procesul-verbal de percheziție corporală a lui Rusanovschi Andrei din 11.09.2010;
- plângerea lui xxxxxx din 13.09.2010 (f.d. 106, vol.I), care la fel coroborează cu declarațiile date de Barjanovscaia Tatiana în ședința de judecată;
- plângerea lui xxxxx din 13.09.2010 (f.d. 122, vol.I).

4.2. În vederea respingerii argumentelor expuse de către avocatul Țurcanu Igor, instanța de apel a menționat, că probele cercetate de către apărare nu demonstrează nevinovăția inculpatului, ci dimpotrivă vinovăția inculpatului Rusanovschi Andrei în comiterea infracțiunilor de care se incriminează.

Instanța de apel a respins argumentele apărării privind achitarea inculpatului dat fiind faptul că declarațiile părților vătămate date sunt confirmate și de procesele-verbale de reconstituire a mărturiilor la fața locului unde părțile vătămate: xxxxx care au descris locurile unde au fost transportate de către inculpatul Rusanovschi A. și unde au avut relații sexuale (f.d. 141-172 vol.I).

Instanța de apel a făcut referire la experimentul în care a fost infiltrat un colaborator de poliție (*Molcianov Andrei care a fost audiat și cadrul ședinței de judecată*) pentru a solicita de la cet. Rusanovschi Andrei de a aduce minora xxxxx pentru întreținerea relațiilor sexuale. În acest scop fiind întocmite un șir de acte pentru a asigura legalitatea experimentului respectiv cu confirmarea intențiilor inculpatului de a trafica minora și anume:

- procesul-verbal al experimentului în procedura de urmărire penală (f.d. 27, vol.I);
- ordonanța de control al banilor (f.d. 28, vol.I);
- procesul-verbal privind examinarea bancnotelor cu aplicarea inscripției „experiment”(f.d. 29, vol.I);
- procesul-verbal de înzestrare cu tehnică specială (f.d. 31, vol.I).

Ulterior înregistrările video-audio în urma experimentului au fost fixate pe discurile DVD și CD, cercetate și anexate ca corpuri delictive la cauza penală.

De asemenea și bancnota cu inscripția „experiment” a fost ridicată în urma măsurii respective de la inculpat, ulterior cercetată și anexată ca corp delict.

Pe parcursul urmăririi penale, de către judecătorul de instrucție, prin încheierea din 12.09.2010 au fost recunoscute acțiunile de urmărire penală și măsurile operative de investigații, efectuate în delict flagrant ca fiind legale (f.d. 51 vol.I).

Instanța de apel a notat, că versiunea înaintată de partea apărării, precum că inculpatul nu a comis infracțiunile incriminate nu are suport probatoriu, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de primă instanță, relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunilor imputate inculpatului.

Instanța de apel a mai accentuat, că vina inculpatului Rusanovschi Andrei este confirmată și prin rapoartele de examinare medico-legală nr. 514, 515, 511 eliberate de expertul judiciar medico-legal cu concluziile respective și anume menționează faptul, că la momentul examinării minorele aveau xxxxx cu imposibilitatea aprecierii datei lezării. La minorele xxxxx și la xxxxx au fost depistate și xxxxx (f.d. 180-182, vol.I).

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Rusanovschi Andrei cu privire la nerecunoașterea vinovăției, or nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță – relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpat.

Versiunea inculpatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, ce se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, astfel fiind apreciată ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru faptele săvârșite.

Instanța de apel a respins argumentele avocatului care indică, că instanța nu a dat apreciere faptului că apărătorul la faza de urmărire penală a invocate nulitatea mai multor acțiuni de urmărire penală, menționând că potrivit prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în ședința de judecată când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, sau în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în cadrul cercetării judecătorești.

Totodată, potrivit art. 66 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală, Rusanovschi Andrei a avut dreptul să atace acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală, în modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, însă, după cum rezultă din materialul cauzei, acest drept nu a fost exercitat.

Prin urmare, au fost catalogate ca nefondate motivele, ce vizează activitatea organului de urmărire penală, sub aspectul precum că nu a fost pedagog precum și faptul că nu au fost asistate de un reprezentant legal în faza

urmăririi penale, fapt care se respinge prin ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant legal al minorei pe Nicolaev Dora (f.d. 11, vol. I) și semnăturile prezente ale reprezentantului legal pe actele procesuale.

4.3. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a ajuns la concluzia, că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale și corijare a celui vinovat, întru prevenirea comiterii de către acestea a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținând cont de gravitatea și prejudiciabilitatea faptelor penale, urmările survenite, de persoana inculpatului Rusanovschi Andrei care anterior este condamnat (f.d. 19, vol.II).

4.4. Referitor la temeiurile de recuzare a judecătorului din prima instanță susținute de către apărare în apel, instanța de apel a considerat că acestea urmează a fi respinse, deoarece în prima instanță, corect și întemeiat au fost analizate aceste argumente, fiind respinse prin încheierea din 09.08.2019.

Instanța de apel a considerat că este greșită poziția apărării privind incompatibilitatea judecătorului, pe temeiurile organizatorice, după cum este prezentarea cauzei pentru cunoștință, ori instanța de fond nu a refuzat prezentarea cauzei pentru a face cunoștință avocatului, dar eliberarea copiilor, care este în corespundere cu art. 336 alin. (8) Cod de procedură penală.

În privința ordonanței de suspendare, pe care apărarea la fel o consideră ilegală și necesară anulării, instanța de apel solicitând nulitatea absolută a acesteia, menționează despre dreptul organului de urmărire penală de a emite astfel de acte procesuale, ordonanță care a fost emisă în corespundere cu normele procesual penale. Analizând conținutul acestei ordonanțe și circumstanțele cauzei, instanța de apel nu a stabilit temeiuri de nulitate absolută a actului dat, pentru ce solicitarea apărării a fost respinsă, cu atât mai mult această ordonanță nu influențează la probatoriul acumulat în această cauză penală, deoarece probele acumulate și cercetate în instanța de apel, nu au fost acumulate în perioada de suspendare a cauzei.

5. Avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului Rusanovschi Andrei, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod de procedură penală, deoarece conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 27 noiembrie 2019 (f.d. 10, vol.III) și a celui din 05 februarie 2020 (f.d. 21, vol.III) se atestă faptul că cauza a fost judecată de către judecătorii: Scutelnic Gheorghe, Moraru Oleg și Talpă Ion, însă potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 12.03.2020 (f.d. 30-33, vol. III) se atestă că în completul de judecată au survenit schimbări: judecătorul Scutelnic Gheorghe, fiind înlocuit cu judecătorul Șleahțișchi Svetlana, însă la materialele cauzei penale nu se regăsește nici un act de dispoziție ce ar indica la necesitatea de a fi efectuate

modificări în completul de judecată conform art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală.

Relatează apărarea, că pe de o parte instanța de apel a reținut ca faptă incriminată că Rusanovschi Andrei, prin intermediul minorei xxxxx a făcut cunoștință cu minora xxxxx, iar pe de altă parte în motivare instanța de apel a reținut declarațiile lui xxxxx, precum că o cunoaște pe xxxxx de la poliție, aceste constatări fiind contradictorii.

De asemenea, la urmărirea penală xxxxx a declarat că a făcut cunoștință cu Rusanovschi Andrei prin intermediul prietenului său Litvin Igor. În prima instanță, la insistența părții apărării, atât Litvin Igor, cât și xxxxx au declarat că nu se cunosc între ei. Or, în rechizitoriu, este menționat că xxxxx a făcut cunoștință cu Rusanovschi Andrei prin intermediul lui Litvin Igor.

Menționează recurentul, că instanța de apel nu a ținut cont de argumentele invocate în apel, și anume cu referire la faptul că prima instanță incorect a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile părților vătămate minore date la urmărirea penală și în ședințele de judecată, nefiind respectate prevederile art. 94 Cod de procedură penală.

Menționează, că potrivit prevederilor capitolului III din Codul de procedură penală, minorii nu-și pot exercita de sine stătător drepturile prevăzute de prezentul cod, acestea fiind exercitate de către reprezentanții săi legali, care au dreptul, printre altele, să participe la acțiuni procesuale care se efectuează cu participarea persoanei pe care o reprezintă. Totodată, potrivit prevederilor art. 77 alin. (1) Cod de procedură penală, reprezentanții legali ai părții vătămate sunt părinții, înfietorii, tutorii sau curatorii lor, care reprezintă în procesul penal interesele participanților la proces minori. Faptul neparticipării reprezentantului legal al minorului la audierea acestuia constituie o încălcare esențială a dispozițiilor Codului de procedură penală în sensul prevederilor art. 94 alin. (2) și care a influențat autenticitatea informației obținute, astfel că datele obținute nu pot fi utilizate în calitate de probe.

Consideră că instanțele sub nici o formă nu au apreciat faptul că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei penale din 2010 până în 2018 de către organul de urmărire penală. Totalmente inexplicabilă este ordonanța de suspendare a cauzei penale din motivul lipsei martorului Iușan, care de fapt nu a fost audiat nici în instanță și nu a fost confruntat cu inculpatul. Apărarea a insistat ca acest martor să fie adus în fața instanței, dar instanța nu a satisfăcut cererea apărării.

Instanța, dacă l-a găsit vinovat pe Rusanovschi Andrei era obligată, conform art. 385 alin. (4) Cod procedură penală să constate încălcarea vădită a dreptului inculpatului ca cauza lui să fie examinată rapid și în termen rezonabil, or ordonanța de suspendare a procesului a fost emisă vădit cu încălcarea Codului de procedură penală și urma să reducă pedeapsa aplicată drept compensare.

Sentința de condamnare se bazează exclusiv pe declarațiile părților vătămate, care nu sunt confirmate și cu alte probe, iar declarațiile vădit

contradictorii date în cadrul urmăririi penale și în ședință de judecată a părților vătămate, în viziunea instanței le-a considerat ca unele divergente, care se datorează perioadei îndelungate pe când toate dubiile și incertitudinile urmau să fie tratate de către instanță în favoarea inculpatului.

Instanța nu a dat nici o apreciere faptului că apărătorul a invocat la faza de urmărire penală nulitatea la 27 acțiuni de urmărire penală, inclusiv a declarațiilor părților vătămate date la urmărirea penală. Instanța a enumerat toate probele la „pachet” fără a le da apreciere la fiecare în parte, fapt care indică că sentința nu este motivată și întemeiată.

Remarcă că instanțele nu s-au expus motivat cu privire la argumentul despre provocare, limitându-se de a motiva că experimentul a fost efectuat după depunerea plângerii lui Pulbere Ana.

6. Inculpatul Rusanovschi Andrei, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat argumente similare celor relatate de către avocat.

7. Procurorul a depus referință la recursurile apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, titularii acestor cereri își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când:

2) instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

Verificând materialele cauzei prin prisma argumentelor formulate de recurenți, Colegiul penal ajunge la concluzia că acestea își găsesc confirmare, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată integral.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Având în vedere dezideratele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel nu a pătruns în esența argumentelor invocate în apelul apărării, nu le-a supus verificării prin prisma probatoriului administrat la dosar și nu a răspuns în mod corespunzător la toate motivele invocate în cererea de apel.

În contextul celor enunțate, Colegiul penal lărgit remarcă faptul, că în speța Rusanovschi Andrei a fost acuzat de săvârșirea infracțiunii de trafic de copii în privința părților vătămate minore xxxxx.

Potrivit prevederilor art. 77 alin. (1) Cod de procedură penală, reprezentanții legali ai părții vătămate sunt părinții, înfietorii, tutorii sau curatorii lor, care reprezintă în procesul penal interesele participanților la proces minori.

Reieșind din conținutul procesului-verbal de audiere în calitate de parte vătămată a minorei xxxxx în cadrul urmăririi penale, rezultă că la efectuarea acestei acțiuni procesuale nu a participat mama sa, xxxxx, ci specialistul principal în drepturile copilului pe nume Nicolaev Dora, nefiind specificată cauza neatragerii în proces a reprezentantului legal.

Deși în cererea de apel apărarea a invocat faptul, că neparticiparea reprezentantului legal al minorului la audierea acestuia constituie o încălcare esențială a dispozițiilor Codului de procedură penală în sensul prevederilor art. 94 alin. (2) și care a influențat autenticitatea informației obținute, precum și faptul că părțile vătămate nu au confirmat că la Inspectoratul de Poliție, la audierea lor ar fi participat reprezentantul legal, adică Nicolaev Dora, instanța de apel nu dat răspuns acestor argumente.

Mai mult, instanța de apel a examinat superficial și argumentul cu referire la faptul că audierea minorelor la organul de urmărire penală a avut loc în lipsa pedagogului și a reprezentantului legal, menționând că „...se respinge prin ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant legal al minorei pe Nicolaev Dora (f.d. 11, vol. I) și semnăturile prezente ale reprezentantului legal pe actele procesuale...”.

De asemenea instanța de apel nu s-a expus nici pe marginea argumentului din apel prin care se evidențiază că procura nr. 1 din 10.09.2010, prin care specialistul principal în drepturile copilului - Nicolaev Dora este împuternicită să apere drepturile și interesele copiilor minori xxxxx și xxxxx în procesul de urmărire penală și în instanța de judecată, este datată anterior depunerii plângerii de către partea vătămată, care a fost înregistrată la 13.09.2010 sub nr. 917, deci, de către autoritatea tutelară nu putea fi cunoscut la data de 10.09.2010 faptul că minora xxxxx va depune plângere la data de 13 septembrie 2010.

La fel, apărarea a invocat în apel că în cadrul experimentului în care a fost infiltrat un colaborator de poliție în vederea descoperirii infracțiunii de trafic de copii a avut loc o provocare de către agenții statului, fapt care rezultă și din înregistrările video plasate public pe internet, în care este fixată audierea minorei xxxxx în lipsa pedagogului sau psihopedagogului, fără de a fi întocmit un act de procedură penală, însă instanțele de fond nici la acest aspect nu s-au pronunțat.

Aceste argumente ale apărării urmau să primească aprecierea corespunzătoare, deoarece reprezintă fondul apelului, iar nemotivarea acestora reprezintă un viciu de procedură, care generează casarea deciziei instanței de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a CEDO, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011; § 36, 37 cauza Suominen vs Finlanda hotărârea din 01 iulie 2003*).

De asemenea, Colegiul penal statuează, că potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Distinct de considerentele relevate mai sus, Colegiul penal lărgit reține și faptul, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 27 noiembrie 2019 (f.d. 10, vol.III) și a celui din 05 februarie 2020 (f.d. 21, vol.III) se atestă faptul că cauza a fost judecată de către judecătorii: Scutelnic Gheorghe, Moraru Oleg și Talpă Ion, însă potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 12.03.2020 (f.d. 30-33, vol. III) se atestă că în completul de judecată au survenit schimbări: judecătorul Scutelnic Gheorghe, fiind înlocuit cu judecătorul Șleahțișchi Svetlana, iar la materialele cauzei penale nu se regăsește nici un act de dispoziție cu privire la modificarea completului de judecată.

Potrivit art. 31 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, completul de judecată format în condițiile art. 30 trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei, cu excepția prevăzută în alin. (3). Dacă aceasta nu este posibil, completul poate fi schimbat până la începerea cercetării judecătorești. După începerea cercetării judecătorești, orice schimbare intervenită în completul de judecată impune reluarea de la început a cercetării judecătorești. În cazul în care cauza se judecă în fond de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti pentru participarea de mai departe în proces, însă înlocuirea judecătorului în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei de la început. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de constituire a completului de judecată și de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea

casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului și de către inculpatul Rusanovschi Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui **Rusanovschi Andrei xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **16 aprilie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion